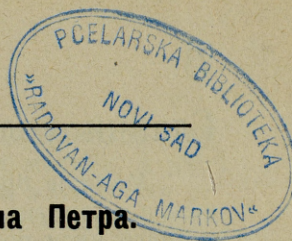

У Земуну, 1. маја 1931.

Под високом заштитом
Њег. Краљ. Вис. Наследника Престола Петра.

ИЛУСТРОВАНИ ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Број 5.	Излази једампут месечно. Уредник: КОСТА СЕПЕРОВАЦ вероучитељ грађанске школе.	Година XXVIII.
------------	---	-------------------

Пчеларима на знање.

Овим објављујемо, да се нећемо у будуће освртати на писање и полемике „Пчеларскога Гласника“, који излази у Новом Врбасу, а уређује га г. Рицман и то као орган свога трговачкога предузећа.

Надамо се, да ће нас сви наши свесни другови пчелари разумети и одобрити овај наш поступак.

Уредник „Пчелара“: Јован П. Јовановић Уредник „Slov. čebeloga“: August Bukovec Уредник „Pčele“: Dr. Zvonimir Bosek

Уредник „Српског Пчелара“: Коста Сеперовац Уредник „Hrvatske Pčele“: Stjepan Ilančić

Пчелари! Не скривајте своје знање и искуство, пишите у „Српском пчелару“, да се и други вашим знањем и искуством користе.

Главни услови за одхрањивање матица.

Мали је број пчелара код нас који се баве одхрањивањем племенитих матица, неким то изгледа као нека сиграчка, а други нису погодили прави пут и начин, претрпели су неуспех па се разочарали и кају се што су се латили посла који не знају. При вештачком одхрањивању племенитих матица да постигнемо успех, морамо у обзир узети околности у којима пчеле извађају младе матице код природног ројења. Код природног извађања матица морају се испитати оне околности, које на правом месту долазе у обзир за одхрањивање добрих, лепо развијених и способних матица, и то треба да нам служи као пример на кога се угледамо у нашем раду. Само тако могуће је одхранити добре, плодне и од вредности матице, које ће у сваком погледу што се тиче лепоте, величине, плодности и дужине живота бити потпуно једнаке матицама у природном роју, које су под најповољнијим приликама одхрањене.

Морално настојати, да слабе, од мање вредности и према нашим месним приликама неспособне матице уклонимо и да их заменимо племенитим матицама одхрањеним у племенитим кошницама, које су према нашим приликама показале особито вредне, карактеристичне способности. Али пресад не смемо само по једној особини судити, него морамо цело друштво као целину са свима његовим способностима проценити.

Кад смо изабрали пресад за одхрањивање племените матице, тада ћемо из њега узети један или више младих црвића, који су тек из јајета изашли и који пливају у изобилу млеча и пренети га у спремлени матичњак. Чим је црвић млађи, тим је згоднији и повољнији за образоване племените матице; зато црвић не треба да је старији од два дана. После тога морамо пазити, да црвић у матичњаку плива у изобилу млеча, јер храњене млечем утиче на плодност матице. Зато извађање матице може се поверити само оном друштву, које има правилно легло и код кога се већ појавио нагон за ројидбом. А нагон за ројидбом јавља се само код јаког друштва, које се приближава највећем степену свога развијања, које осећа потребу да изведе нову младу матицу.

Неки препоручују, да се извођење и одхрањивање матица повери малим ројчадима или слабијим кошницама, али ово је мишљење погрешно. Мало ројче или слабија кошница нема изобиља хране, или ако јој дамо доста меда и рђе ипак нема већи број младих пчела које праве млеч, с тога црвић у матичњаку неће имати изобиље млеча као у јакој кошници. Само друштво где већ има трутова или бар у најмању руку залеженог трутовског саћа показује полну зрелост, налази се у пуном развијању, код њега јавља се нагон за размножавањем друштва, с тога је у интересу самога друштва

извођење младих матица, ради тога само таквом друштву смео поверити извођење и храђење младих матица. А још је боље, ако је у дотичном друштву старија матица, јер се код тога друштва јавља као природни нагон жеља за подмлађивање матице. Оваково друштво по природном нагону хоће да промене матицу, с тога сву своју пажњу обраћа на додани вештачки матичњак, па ће нам одхранити одличну, плодну племениту матицу.

Нека кошница може бити јака, да има лепо, правилно плодиште и добру залиху меда, да нам даје највише меда, јер је код ње развијена ревност за скупљање меда, али поред свега тога она нема ни један матичњак, јер се не јавља нагон за ројидбом. Код оваковог друштва слаб је интерес за извађање матичњака и одхрањивање матице, с тога и поред највеће ревности за скупљање меда, ова кошница није за извађање и одхрањивање младих матица, што нема нагона за ројидбом. Осим тога незгодно је сабираче меда употребити за извођење и одхрањивање младих матица, јер ће код њих попустити ревност за сабирање меда. Па да ли смо ту што постигли? Изгубили смо најбољег сабирача меда који пуни канте медом, а нисмо добили првокласне племените матице; јер нема интереса за извађање и одхрањивање матица.

За извађање и одхрањивање племенитих матица кошница треба да је добра и јака друштвом, са лепим и правилним леглом и да је способна за извађање и неговање матица т. ј. треба да има развијен полни и расплодни нагон, а поред тога треба да има добру залиху меда и рђе. Али није доста, да само у кошници има доста меда и рђе, него и на пољу мора бити добра паша за време читавог одхрањивања матице. Дневни принос меда и рђе мора не само задовољавати потребе друштва него мора бити јачи, да подстиче матицу на ношење јаја, а читаво друштво на извађање младе матице. Не унутарња залиха него дневни принос меда и рђе јесте главни фактор, који подстиче полни и расплодни нагон.

Непрекидна добра паша и лепо време јесте главни услов за одхрањивање добрих и плодних матица. Од хране на првом месту зависи доброта, способност, плодност и дуг живот матице. Ако је матица слабо храњена у матичњаку, тада је она слабије вредности и кратког је века, многа не дочека ни идуће пролеће. Чим паша пресече одмах престаје нагон за ројидбом, пчеле уништавају матичњаке. Али ако је кошница безматок кад паша пресече неће матичњак уништити, али ради слабије хране добићемо матицу од мање вредности. И код матица у ројидби одхрањених један дан рђавог времена и слабе хране утиче на способност матице, с тога све матице

Јесам ли послао преплату „Српском пчелару“?

у природним ројевима нису добре. А код вештачког одхрањивања племенитих матица само један дан слабе хране може довести у питање успех у одхрањивању матица.

За време одхрањивања племенитих матица ако наступи рђаво време и паша буде слабија или сасвим пресече не смемо философирати и шпекулирати него одмах треба спекулативним прихрањивањем одржавати нагон за умножавањем, па ће се младе матице лепо одхранити. Спекулативним прихрањивањем одржавамо друштво у такоме обиљу хране, да и не осети промену времена и да је паша пресекла, па ће младе матице бити лепо одхрањене. Али ако ради штедње закаснимо, одмах је пропао план са одхрањивањем племенитих матица. Зато ни једног тренутка не смемо закаснити него одмах треба прихрањивати.

А шта да радимо на бујној паши? Кад настане бујна паша код пчела превлада нагон за сабирањем меда, а други нагони се потисну, па и полни и расплодни нагон одлази у страну. На бујној паши пчеле у плодиште смештају мед, легло се смањује, престаје интерес за већ изведене матичњаке, пчеле их напуштају, па их стара матица поквари. Бујна паша није zgodна за извађање и одхрањивање младих племенитих матица, као што и дебела животиња није zgodна за расплод.

Из искуства знамо, да пчеле на непрекидној и трајној али умереној паши имају велики нагон за ројидбом, готово немогуће је ројидбу спречити, па тада је и велики нагон за извађање матичњака. Наступи ли у почетку ројидбе бујна паша, ројидба престаје јер цело друштво обузима ревност за скупљање меда. Ако пак у почетку ројидбе паша пресече, одмах је мање произвађање млеча, престаје нагон за ројидбом пчеле кваре матичњаке. Дакле ни бујна ни слаба паша нису погодне за извађање и одхрањивање племенитих матица, и овде је најбоља златна средина.

За извађање младих матица од великог је значаја топлина у плодишту. Јако, густо збијено друштво и дневни принос хране производи топлину у кошници. Зато, ако паша попусти треба давати течног меда док има отворених матичњака.

А што се тиче времена, најзгодније и најповољније је одхрањивање младих матица у мају и јуну, јер тада је развијен полни и расплодни нагон, а друштва се налазе у највећем степену развијања. Сад се с успехом извађају и одхрањују племените матице и по Швајцарском и по Американском начину. У идућим бројевима говорићемо о тим начинима.

К. Сеперовац

катихета.

Зрневље из торбице напредних пчелара.

4.

Пчелињи органи за збирање и прераду медљаног сока.

(Наставак).

Пчелиња уста. У устима пчеле треба разликовати ове делове: горња усна, две горње вилице, две доње вилице, мали пипци и језик. Горње вилице су јаки усни делови снабдени оштрицама са унутрашње стране; ове оштрице имају улогу зуба. Помоћу ових оштрица пчеле гризу хартију, платно и друга слична страна тела у кошници. Овим вилицама пчеле скидају и жваћу цветни прах, а по том га уз припомоћ предњих и стражњих ногу сместе у корпице на стражњим ногама. Ове вилице служе пчелама и за своју личну одбрану од својих непријатеља и одбрану од својих супарница — туђица.

При скупљању медљаног сока пчеле се служе својом рилицом. Ову рилицу образују две доње вилице и језик. Овом рилицом пчеле сишу — извлаче течну храну (медљани сок) на начин како што шмрк сише воду из земље. Обе су доње вилице тање и дуже од горњих. Са унутрашње стране обе су вилице цевастог облика, састављане дају облик шупље цеви. Потпунијем склапању ове цеви служе мали пипци. Језик је дужи од свију осталих усних делова. И језик има облик уског жљеба са длакавом површином. Честе длачице на језику упијају цветни сок, који се овима сише и диже као што фитиљ у петролеумској лампи упија и собом диже у вис петролеумску течност. Врх језика је кашикастог облика.

Кад пчела повије главу ка унутрашњости цвета и испружи врх језика ка оном месту у цветној чашици, где се излучује медљани сок, онда тим кашикастим врхом језика скупља течност, која се уз припомоћ длачица са језика тера на више. Овом извлачењу течности полаже образована вилична цев, у којој се креће језик. Кад течност са врха језика дође до улаза у цев, ова се мало рашири; кроз раширену цев улази и ваздух, чији притисак повлачи сок из цветне чашице у цев, из које овај под притиском ваздуха долази у пчелин желудац за мед.

Медљани сок потиснут притиском ваздуха из виличне цеви пролази дугачким грлом кроз главу и груди пчелине и улази у трбух у проширено одељење које називамо желудац

*) Тачке 4—10 обрађене су у главном по „Необходимне сведенија га пчеловодству“, Ниж. Новгород 1922. г. од А. А. Курочкика асистента Нижегород. госуд. универзитета.

**Пчелари! У вашим вртovima и свуда сејте и садите
медовите биљке, шибље и дрвеће!**

за мед. Одмах се по том медљани сок подвргава дејству пљувачке, и ако се пчела налази и даље у лету с цвета на цвет ради даљег скупљања медљаног сока. У желуцу за мед медљани сок се инвертује претварањем тршчаног шећера у грожђани и воћни. Инвентровани мед у врло житком стању повраћају пчеле из свог желудца за мед у уста и из ових бљују у ћелице на саћу. Да се напуни ! ћелица у саћу с медом потребно је једној пчели да шест пута на цвећу скупља медљани сок.

Намењена храна пчели за одржавање њеног организма долази у танко црево. Као и у желуцу тако се и у овом цреву храна кува, којом приликом стране црева и желуца преносе хранљиве сокове у крв. Неискоришћени делови хране, измет, издваја се у дебелом цреву, где се задржава све док време не дозволи пчелама излет ради прочиста. Пчелино дебело црево је велико и растегљиво те може у себе примити доста измета за неколико зимских месеци, док време не дозволи, да се пчеле исчисте ван кошнице. У изузетним приликама, кад се појави срдобоља, или кад су пчеле преко зиме узнемираване, пчеле хоће саће и кошницу изметом да упрљају.

Жлезде за лучење пљувачке. Жлезде за лучење пљувачке смештене су у глави и надгруднику пчеле радилице.

Пљувачка је потребна радилице за укухавање и претварање медљаног сока у мед. Први пар жлезда налази се у глави и јако је развијен код младих пчела. Постоје новија мишљења биолога, да овај први пар пљувачних жлезда израђују *млеч*, и да само младе пчеле овај израђују, јер је код старих пчела овај пар жлезда доста деформисан.

Друга два пара жлезда инвертују медљани сок, односно тршћани у грожђани и воћни шећер.

Матице и трутови немају ове жлезде.

5.

Органи за дисање.

Пчеле и остали инсекти интересантни су и у погледу начина дисања. Пчеле дишу на рупе, које ћемо назвати **дисалицама**. Ових дисалица има на обема странама надгрудника и стражњег пчелиног трупа. Њих има чак и у крилима. Од ових рупа даље пролазе кроз пчелиње тело цеви, трахеји, који су управо органи за дисање. Посматрамо ли пчелу кад с паше долети на неки предмет у пчелињаку приметићемо, како јој се стражњи труп стиска и шири (удисање и издисање ваздуха). Цеви, трахеји, се при овоме местимице проширују у облику бешике напуњене ваздухом, а та околност доприноси лакоћи тела у лету пчеле.

6.

Крв и срце.

И по боји своје крви пчеле и остали инсекти интересни су, јер се знатно разликују од осталих живих створова. У пчела и инсеката крв је беле боје. Она се издваја у каналу за укухавање пчелиње хране одакле струји целим телом.

Срце се у пчела и других инсеката налази на стражњем делу тела ближе леђима. Оно има изглед једне сложеније цеви подељене на неколико делова. Та је цев отворена само на предњем крају због чега је потиснута крв упућена поглавито у главу. Прострујив целим телом крв се враћа у срце нарочитим отворима, који су снабдевени залисцима. Ови се залисци отварају само изнутра у срцу; тим начином они онемогућавају повраћај из срца кроз њих приспеле крви.

7.

Пипци.

На пчелињој глави се налази један пар великих пипака, који се састоје из по 12 чланака (зглавака), као 2 брка или бича од танког конца. У средини су са повијеним коленом, који пипцима даје изглед бича. Пипци су врло еластични у покретима; пчела их врло лако и брзо покреће, савија, слаже и исправља. Они су покривени ситним длачицама као и остало пчелиње тело. Сложеност пипака у пчеле није још довољно испитана, али је улога њихова доста позната. Пипци су сложени органи за неколико чула. Уз помоћ пипака пчела може чути (орган слуха*); уз њихову помоћ пчела осећа мирис (чуло мириса) и опипати (упознати предмет, чуло пипања). Због овако широке улоге пипака пчеле умиру чим изгубе (откину им се) пипци или им ови онеспособе за употребу. Пипци су ти органи, који пчели омогућавају, да на 2 километара удаљености од свог места стајања може разликовати све мирисе цвећа и пронаћи пашу.

Постоје мишљења, да пипци служе још и као орган међусобног споразумевања. Неумрли класични познавалац пчела Ф. Хубер заступао је мишљење, да се пчеле радилице споразумевају с матицом узајамним додиром својих пипака.

(Наставиће се).

*) Није још утврђено, да пчеле имају још и посебан орган слуха, уши, ма да постоји неутврђено мишљење, да овај орган постоји и да се можда налази на ногама.

Више вреди једна добра, јака кошница него десет слабица.

Восак.

Као смиље жут је восак,
 Ко светиња права,
 Што нам пчела мала пчела
 Својим трудом справља.

Све обреде свете наше
 Вере православне,
 Обављамо а уз помоћ,
 Те пчелице мале.

У Божијем светом Храму,
 Кад се Богу моли,
 И по ноћи и по дану,
 Воштаница гори.

При крштењу, при венчању,
 При Крсној нам слави,
 Опет свећа воштаница
 Свом светлошћу сјаји.

Напоследку кад се човек,
 Са светом растаје,
 Многе свеће воштанице
 До гроба му сјаје!

Ето да је жути восак,
 Баш светиња права,
 Што нам својим трудом справља,
 Та пчелица мала.

Земун, 1931.

Анка М. Тошић.

Novo doba.

Uzmeš li kojegod novine u ruke, ideš li kamogod u društvo, svagdje se čita, govori i piše o „krizi“.

Pa evo i ja ću ovdje koju progovoriti.

Pronaći i ustanoviti uzrok današnje krize u općem smislu, teško je.

Medjutim, svi se ekonomiste svijeta slažu u tom, da je glavni uzrok današnje opće krize u tom, što nije organizirana proizvodnja prema potrebi, a osim toga što je nejednaka podjela dobara.

Sve države svijeta nastoje, da se taj problem riješi i da uravnoteže sklad izmedju kapitala i rada sa svrhom, da zaštite slabije pomoću zakonodavstva, ili jasnije rečeno osnivanjem i

potpomaganjem onih institucija, kojima je briga, opće dobro, onih slabih, onih siromašnih slojeva naroda, a to su „zadruga“.

U našoj državi, naročito je sada vrlo aktivan rad na zadrugarskom polju, a u zadnje doba i sami državni službenici pokazali su se vrlo aktivni.

Istina je, mi idemo napred, samo je pitanje, bili mi državni službenici mogli još više napredovati?

Bi! bi! ali samo onda, kada bi se svojski odali tom zadataku, e onda bi bio i uspjeh veći.

Pogreška je samo u tom, što su mnogi indiferentni (neodlučni).

Ti neodlučni ubijaju volju za rad i jačinu mnogim osobama, a to samo s toga, što nemaju životnog cilja, niti pogleda na današnji svijet.

Mnogi, odnosno svi ti neodlučnici govore: „Što ću ja negdje da suradjujem, ta to je nezahvalan posao!“

Ljudi, koji ovako misle i govore nisu zadrugari, ti ne osjećaju potrebe uzajamnog pomaganja, ti ljudf nisu sposobni za današnji život.

Nikada prije svetskog rata nije bio svijet tako udružen kao sada. Uzrok je tome taj, jer je kapital i rad postao krvni neprijatelj.

Svjetski rat primorao je mnoge države da moraju biti samostalne u poljoprivredi. Sada pako država pomaže na taj način, da na robu koju mi trebamo daje besplatnu carinu, a na ono što mi izvažamo, daje premije. Na sve nama nepotrebno, naime ono, što mi u zemlji imamo, meće zaštitnu carinu.

Na tržištu su cijene poljoprivrednih produkata niske i to stoga, jer im manjka tržište. Sve agrarne države su pune gospodarskih produkata.

Pošto taj zastoj djeluje na kupovnu snagu većine stanovništva, to se pojavljuje kriza. Produkcija nove robe se smanjuje i to stoga, jer stara roba nije prodana, nastaje nezaposlenost, taj najgori neprijatelj ljudstva.

Kad se govori o pčelarskoj krizi, onda se mora združiti pojam pčele kao trgovačke robe, a i meda, kao produkta pčele.

Kako je međutim lanjska godina bila dobra, dakle meda u obilju, a sav med se ne može kod kuće upotrijebiti, van se pak ne može izvesti, jer ga i drugi pčelari u inozemstvu imaju, e onda nastaje hiperprodukcija robe, koja stvara krizu.

Medjutim mi pčelari moramo štititi i nastojati, da višak našeg meda potrošimo kod kuće. Dakako ta propaganda mora biti zdrava.

Ne smatram zdravom propagandom ono, kad pojedini pčelar priča o svom medu i traži za isti 18-20 dinara po 1 kg.

Kad svim produktima cijena pada, odnosno kad se stabilizirao, e onda mora doći red i na med a i žive pčele.

**Мед даје здравље, прелази директно у крв и проду-
жава живот.**

Upravo je nepojmljivo pošto naši ljudi prodaju jedan roj?

Znam pčelara, koji su prodavali 1 kg živih pčela po 70—80 Din. Ovo je nelijepo, ovo nije pčelarski a ni zadrugarski.

Uzmemo li, da iz jedne pletare kojoj je u jesen vrijednost 100 Din. dobije vlasnik dogodine 5—7 kg pčela (t. j. 3 roja) e onda doista nije pošteno, ako se prodaje 1 kg pčala skuplje od 25—30 Dinara.

Ovim načinom naime, da uloženi kapital ima i moralnog oslona širimu pčelarstvo i naći ćemo prijatelja pčela, naći ćemo sljedbenika u pčelarstvu, biti će nas puno više pčelara, a svaki pčelar radje će dati u kućanstvo sav med no kupovati šećer.

Tim momentom biti će nas pčelara puno više, povećat će se i naša zadružna moć i mi ćemo biti mogući uzdržati se i prebroditi ovu krizu, koja još uvijek ubija onog veleposjednika puno više no srednjeg i malog posjednika.

Kako se kod Saveza Jugoslavenskih Pčelarskih društava u Beogradu radi o osnutku velike zadrugne prodajne centrale to je nade, da će ova naći načina i puta, kako bi se veliki dio meda mogao u zemlji prodati a višak izvesti u inostranstvo.

Roman Rad. Horvat

viš. željez. čin. i pčelar.

Одговор уредништва.

У 1. броју „Пчелара“ г. Јован П. Јовановић замера нам, што је допис г. Саве Манојловића, добио места у „Српском Пчелару“ уз изјаву: „и ми тврдимо, да према паши треба одређивати величину кошнице“. Даље изјављује, да се не слаже с овом изјавом, што би ради разних мишљења сваки крај морао имати своје кошнице. Нећемо полемисати са г. Јовановићем него ћемо овде дати, само кратко разјашњење.

Брат С. Манојловић кад је послао допис у писму се жали, да је уредништво „Пчелара“ његов допис мењало и дало му други смисао, па моли, да приложени допис донесемо у „Српском пчелару“. Кад је „Пчелар“ могао донети допис г. С. Манојловића, зашто да се замера „Српском пчелару“, што је други допис донео? „Српски пчелар“ донео је допис без исправака, само је у примедби наведено, да се не слажемо са свима наводима и обећано је, да ћемо се доцније осврнути на овај допис. Чекали смо, да г. Јовановић побија наводе г. Манојловића, па тек тада да изнесемо право становиште. Ми смо само дозволили, да се чује и друга страна, наш је поступак потпуно коректан а замерка је неоправдана.

Што се тиче другог дела жалбе изјављујем, да и данас стојим на становишту, да према паши треба одредити величину кошнице. Ово мишљење ја сам већ више пута поновио, па шта више и г. Јовановић га је у „Пчелару“ донео. У

„Пчелару“ 1921. год. расправљало се о модификацији кошница, ишло се за тим, да се начини кошница која ће највише меда дати, и да је погодна за све крајеве, с тога сам у чланку „О кошници“ рекао и ово: „Једна капа не иде на сваку главу, тако исто и једна конструкција кошница није погодна за све крајеве, јер у свима крајевима паша није једнака. У крајевима са добром пашом згодније су веће кошнице а у крајевима са слабом пашом боље су мање кошнице, и с тога не можемо једну кошницу за све крајеве препоручити, куд и камо боље је рационалним пчеларима оставити, да према паши свога краја удешавају и дотеривају кошнице. Не конструкција кошнице него паша развија друштво и даје меда“. („Пчелар“ 1922. год. 47.)

У чланку „Плодиште и медиште“ изнео сам да плодиште треба да има око 70—80.000 ћелица, а „величина медишта не може се прописати за све крајеве, јер свуда није паша једнака, а медиште својом величином треба да одговара паши дотичног краја... Зато сваки пчелар мора познавати пашу свога краја и према томе величину медишта одредити. Установљено је колико мора бити плодиште, а код медишта то се не може установити, најбоље је оставити, да рационални пчелари према паши свога краја одреде величину медишта“. („Пчелар“ 1925.—154.) Кад г. Јовановић као уредник није ставио никакве примедбе, онда свакако да је тада то одобрио.

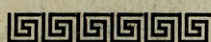
Што се тиче стандаризације пчеларства држим, да се она мора пажљиво и постепено увађати. Поред тога пчеларски листови морају водити рачуна о конструкцији кошница са којом њихови читаоци раде, и према томе давати им упутства за поједине радове при пчеларењу. Многи пчелари још ни данас немају кошнице са покретним саћем, ма да су имали прилике да се увере, да је пчеларење са кошницама са покретним саћем лакше и боље, а поред тога и већи приход доноси. Нисмо у стању да код пчелара са плетарама станемо на пут убијању кошница у јесен, а како ћемо приволети једног напредног пчелара, да напусти кошнице са којима је леп успех постигао, па да почне пчеларити са изједначеним кошницама? Неки пчелар неће нову конструкцију кошница узети, што би морао истресаљку преоправљати, а пресу за вештачко саће продати или на таван оставити. А шта ће радити са досадањим кошницама, које су још у добром стању? Хоће ли их прекројити или ће их оставити на таван за пасуљ?

Немачки пчелари још пре светског рата на пчеларским скупштинама расправљали су о увађању једне мере оквира, а и у пчеларским листовима много се о томе писало, па још ни данас нису увели једну меру. Пре пар година уредник

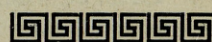
Мед вештачки, фалсифицирани није храњив, — нема витамина и шкоди здрављу.

„Bienenvater-a“ навео је око 220—230 разних система кошница, а није навео наше кошнице н. пр. Бараћеву, Орлићеву, Аце Живановића и т. д. Па и код нас у проће још добар низ година, док се не уведе изједначење кошница.

Ако имамо разна мишљења ипак то не значи, да морамо један другом сметати и да се морамо разићи. На против разна мишљења могу добро доћи, да се поједина питања свестрано и правилније расправе. Наша су мишљења разна у начину извађања, али главно је тежиште у том, да имамо један циљ, а то је ширење и унапређење рационалног пчеларства у нашем народу. А хоће ли кошница бити положена или усправна; хоће ли оквири за пар сантиметара бити шири или ужи, виши или нижи, за сад од овога не правимо питање, јер нам је познато, да су скоро са свима системима кошница искусни пчелари леп успех постигли. Нама је сада много стало до тога, да пчелари са вршкарама почну пчеларити са кошницама са покретним саћем, а кад овде успех постигнемо, онда лако ћемо се погодити о избору једне конструкције кошница. Ако нам ова кошница буде мала, ми ћемо на њу ставити више медишта, да боље пашу искористимо.

Друштвене вести.

Одлука „Савеза Југословенских пчеларских Друштава“. На последњој седници Савеза одлучено је, да ће се у будуће сва друштва и задруге зачлањена у Савезу снабдевати свима пчеларским справама заједничком набавком преко Савеза, како би се постигле најниже цене, а добила првокласна роба.

Сагласно са овом одлуком предузете су мере, да се одштампа заједнички илустровани ценовник пчеларског алата, те су ради набаве одмах и поведени преговори са извесним творницама.

Подружине и задруге које су учлањене у поједина средишња друштва или задруге добиваће све ове справе преко истих за снабдевање својих чланова.

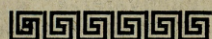
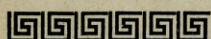
Секретар С. Ј. П. Д.

Тихом. Јефтић

Претседник С. Ј. П. Д.

Свет. К. Ђорђевић

Медна акција пчеларских друштава плзенске жупе. „Česky včelar“ доноси, да су пчеларска друштва плзенске жупе приредила медену акцију давањем меда сиротој школској деци. Сва друштва дала су 340 кг. меда, а нема сумње да ће ово племенито дело уродити добрим плодом. Добро би било, да се и код нас ова акција поведе, да сваки пчелар поклони по неку килу меда за сироту школску децу.

Св. Синод за пчеларство. У „Пчели“ органу Бугарске пчеларске кооперације „Нектар“ донета је окружница Св. Синода Бугарске цркве од 25. XII. 1930. год. Бр. 10750. упућена свима епархијским епископима, о ширењу пчеларства. У окружници препоручује се свештеницима — особито на селима, да се баве пчеларством, јер је мед као храна особито за време поста незамењив, а восак је потребан при св. богослужењу у православној цркви, јер се ниједно богослужење не врши, док се не припали воштаница. Пчеларством свештеник може своје материјално стање поправити, јер пчеларство може дати приход као цела парохија.

Повољне услове за пчеларство имају манастири већ по свом природном положају, па им пчеларство може знатан приход донети. За рационално пчеларство потребно је знање, а Бугарска пчеларска кооперација „Нектар“ води о том бригу, с тога издаје лист „Пчелу“. Св. Синод препоручује: 1.) Да се свештеници и монаси баве пчеларством; 2.) Свештеници и монаси да посећују пчеларске курсове, да стекну теоријско и практично знање о рационалном пчеларству; 3.) Код сваког манастира, да се подигне пчелињак бар са 20—30 кошница; 4.) Свештеници и црквене установе да набављају и шире пчеларску литературу и да буду чланови Бугарске пчеларске кооперације „Нектар“.

И наш Св. архиј. Синод препоручио је бављење пчеларством, а још би боље било, да изда наређење манастирима да морају имати пчелињак са 20—30 кошница и да се за манастире постави учитељ пчеларства, као што је било у Карловачкој Митрополији пре рата. Учитељ пчеларства водио би надзор над пчелињацима и поучавао би калуђере рационалном пчеларству.

Шкоди ли прскање воћних дрвета које вршимо у циљу сузбијања болести и штеточина. Познато је да већина препарата које противу болести и штеточина воћних дрвета употребљавамо, садрже у себи отрове, најчешће арзен. Зато се намеће питање: да ли тим прскањем не трујемо и храну пчела, цветни прах и нектар. Ово је питање важно како за пчеларе, тако и за воћаре, пошто су пчеле главни посредници успешног оплођавања цветова, од кога зависи и плодност воћака.

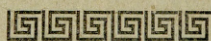
Ово је питање покренуто још 1925. год., када је противу вашију, које су уништавале огромне комплексе шума у Европи, први пут употребљено радикално растурање арсенико-

У меду се налази ароматично уље и мравиња киселина, који много користе људском организму — чисте крв и уништавају шкодљиве бактерије.

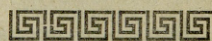
вих препарата са авроплана. Потом је нађена маса угинулих пчела, тако да су и практичари долазили до убеђења да су пчеле отроване арсеником. Научне анализе извршене у Државном биолошком заводу у Берлину потврдиле су ову слутњу, и анализом потрованих пчела и огледима њихова вештачког хранења с додатком исте дозе овог отрова.

При свем том, и воћар и пчелар ову опасност могу избећи ако прскање не изводе у време пуног цветања воћака, и ово обаве зими, или рано с пролећа пре развијања пупољака, или и лети, по процветавању дрвета. Опасност тровања пчела је у воћарству у толико мања у колико избегаћемо погодније време прскања, и тада, ако се не употребљавају препарати растворљиви у роси, опасност тровања пчела је потпуно искључена. Пчелари греше кад се стављају на терен противника прскања, пошто штеточине смањују својим разорним делањем број цветова од којих зависи и воћарство и пчеларство. („Пољопривредни Гласник“ бр. 8. 1931.)

А у „Archiv für Bienenkunde“ свеска 7. и 8. из 1930. г. Г. Кунце са биолошког државног завода за земљорадњу и шумарство у Далему говори „О отровном деловању арсеникових препарата на пчелиње друштво“. Већ незнатна количина арсеникова прашка међу пчелама може изазвати јаче умирање. Особито су опасни калцијев арсенат „Silesia“ и калцијев бакарни арсенат „Suprodyl“, мање су опасни „Fortesturnit“ и „Herzunia“, а тако исто „Vinuran“ и „Uraniagrün“. Мала количина отрова која у течной храни доспе у кошницу, проузрокује умирање црвића у свима степенима старости. („Bienenvater“ 4. 1931.)

Пабирци.

Зашто је мед јефтин? Сав мед што се добије могао би се код нас потрошити, али наш свет није научио на мед, шта више у кућама неких пчелара више се троши шећер него мед. Знатно отежава потрошњу меда и то, што у Европи има 84 велике фабрике за израду вештачког меда и то: у Немачкој 65, у Аустрији 11, у Чехословачкој 5, у Швајцарској 3. Код нас у Југославији нема фабрике меда, али и код нас се прави вештачки мед. Пре неку годину видео сам у једној бањи вештачки мед код једног посластичара. Кад сам

Мед је органски продукт, који после неколико минута прелази у крв.

му рекао, да је то вештачки мед он се љутио, али није хтео пристати, да се његов мед испита.

Добро би било, да се и код нас уведе преглед меда по трговинама, а код кога се нађе вештачки мед, да се строго казни продавац и произвађач.

Зашто су јака друштва сачувана од заразних болести. Према опажањима искусних пчелара плодне, племените матице при повољним приликама имају велико легло и јака друштва, с тога имају јачу отпорну снагу према заразним болестима него слаба друштва са неспособним матицама. Јака друштва отклоне заразу и без наше помоћи. Зато при спасавању болесних друштава на првом месту треба им додати плодну матицу, јер то је најглавније да дођемо до здравог легла и јаког друштва, које ће бити отпорно према болести. (Iug. Imk. 4.).

Зашто пчелињи црвић брзо расте. Код пчелина црвића тежина тела удвостручи се за 4 сахата, док за то дете треба 180 дана, теле 47 дана, јагње 15 дана. Млеч, којим пчеле хране младе црвиће, врло лако пробавља се и много је храњивији него млеко, које животиње за своје младе у млечним жлездама стварају. Његови су главни делови беланчевина и маст (5 пута толико беланчевине и $1\frac{1}{2}$ пута толико масти као у добром крављем млеку). Млеч је већ раније сварен и као и мед без остатака прелази у крв, где служи као произвађач енергије и материјал за градњу. (Iug. Imker 4.)

У пролеће зашто најбоља и најјача друштва треба спекулативно прихрањивати. У пролеће код спекулативног прихрањивања долазе у обзир само јака друштва са много младих пчела и са богатом залихом меда и рђе. Недостаје ли једно или друго спекулација је пропала. Ако слабице подстичемо на проширење легла не можемо ништа постићи. Наступе ли хладнији дани, а не постоји ли прави одношај између јачине друштва и легла, пчеле се скупе у клупче, спољашне на крају плодишта легло остане непокривено, може озепсти и донети рђаве последице.

Јабуре и пчеле. У „Archiv für Bienenkunde“ св. 7. и 8. од 1930. проф. Др. Еверт пише о најновијем испитивању „О неплодности једне врсте јабука ради недостатка у опрашивању од пчела“ и тврди, да је за неке врсте јабука неопходно потребно да их пчеле оплоде. Од јабука, које се код нас гаје спомиње златну парменку, она се у близини пчелињака најбоље оплоди и највише рода донесе.

Сине мој, једи мед, јер је добар и сит, јер је сладак грлу твојему. (Приче Сол. 24, 13).

Чланарина је за чланове утемељаче једаред за увек 100— Дин., а за редовне чланове 30— Дин. годишње. Редовни чланови добивају лист бадава, а утемељачи плаћају годишње за лист 15— Дин. Претплата је за нечланове 30— Дин. годишње а плаћа се унапред за целу годину.

Претплату и огласе треба слати „Српској пчеларској задрузи“ у Руму. Рукописе, питања, књиге, листове у замену и рекламације (потраживања недобивених бројева) треба слати уредништву „Српског пчелара“ у Земуну.

Цене огласима у „Српском Пчелару“: Оглас на целој страни: једанпут стоји 60 Дин; трипут за 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на пола стране: једанпут стоји 30 Дин; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на четвртини стране: једанпут стоји 20 Дин.; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на осмини стране: једанпут стоји 15 Дин.; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније.

Ко жели да купи старија годишта „Српског пчелара“ година 1924—1930. нека пожуре са наруџбом, јер се налази још мали број комплетних годишта. Цена је за свако годиште 20 динара. Новац се шаље унапред или се лист шаље на надоплату. Поруџбине и новац треба слати „Српској пчеларској задрузи“ у Руму.

Власник и издавалац „Српска пчеларска задруга“ у Руми.
